

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 24. Matrimonium ratum, quoad vinculum probabilius dissolvi nequit
authoritate Pontificiâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ego dico. Hic enim non agitur questio de verbis futuri temporis, aut de simplici promissione. Nos quaerimus, nunc matrimonium, per verba de presenti contractum, quod est verum matrimonium, & verum Sacramentum, juxta sanctorum Theologorum sententiam, auctoritate nostra dissolvi possit. Intellego cum carnalis nulla intercessit conjunctio. Deinde addidit haec: Ne, quae, vulteneat Praedecessorum meorum facta & exempla, quae eatenus sequi volo, quatenus Scripturae auctoritas, & Theologorum rationes vos ad illud agendum adducunt. Dixit adhuc quod sequitur: Non dubito, quin ego & Deceffores mei errare aliquando potuerimus, non solum in hoc, sed etiam in pluribus aliis rerum generibus: & tamen condemnandi plane non sumus. Nam Deus suam ita regit Ecclesiam, ut illi ad certum tempus abscondat multa, quae tum inde patefacit. Quod Christus ipse satis innuit, cum B. Petro dicebat: quod ego facio, tu necis modo, scies autem postea. Et in alio loco aiebat: adhuc multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modum. Quis igitur scit modo, nunc quae reliquis circa indissolubile matrimonii vinculum ante fuerant incognita, per nos Deus apertam in lucem nunc prodi velit? Quamobrem Fratres & Filii mei, omni studio incumbite in illud auxilium, quod a vobis hac in causa expecto. Nec rationem habete illam exempli, quod hic vel ille Deceffor meus possit reliquerit. Ut jam admonui, perspicite, an Deceffores nostri id satis intellexerint, quod de indissolubili vinculo matrimonii disquirimus.

182 Hic confectus, ad Consentinum Archiepiscopum, alias Apostolicum Nuntium apud Imperatorem, sermonem convertit, & ut delibaret precepit.

183 Constantinus ingenui ac industriae suae nervos omnes contendit, ut persuaderet matrimonium, de quo agitur, dissolvi nullo modo posse. Pontifex sententiam hanc gratam sibi atque acceptam esse, indicium pluribus ostendit. Consentinum opinando excepit Episcopus nomine Antoniellus, vir admodum senex, & veneratione dignus, qui contrariam in sententiam discessit, & paucis decessit, Pontifex posse dissolvere istiusmodi matrimonium. Cui Pontifex respondit, se pro tanta sibi attributa potestate nullas gratias agere. Sed quia Episcopus hic nonnullis B. Thomae testimonio usus fuerat, Pontifex sibi junxit, B. Thomam potuisse, cum esset junior, multa dicere, quae factus cum etate doctior, revocaverat. Insuper B. Paulum induxit, dicentem: eum esse parvulum, loquebar ut parvulus, sapiebam ut parvulus... quando autem factus sum vir, evacuavi quae erant parvuli. Deinde addidit: ego non sine causa vos hac de re moneo, sed at ex illis, qui deliberrari sunt, nullus fundamentum in his rebus, quas S. Thomas, cum esset junior, docuerit, constituat.

CAPUT XXIV.

Matrimonium ratum, quoad vinculum probabilem dissolvi nequit auctoritate Pontificia.

184 Hic in re Theologiam Sanctorum tradentes, S. Thomam sequimur in 4. dist. 33. q. 2. art. 2. quaestione. 1. ad 31. cum Theologis communis, & SS. Pontificibus Nicolao I. Innocentio III. & VIII. Alexandro III. Paulo IV. & Adriano VI. cap. praecedenti relatis. Nec verò Alexander III. in Appendice Conc. Lat. p. 6. c. 8. negans primum matrimonium dissolvi posse propter consummationem secundi, quamquam aliter a quibusdam Praedecessoribus suis sit aliquando iudicatum, agit de primo matrimonio consummato. Cum ostendit nequeat istos Praedecessores ipsius censuisse matrimonium contummatum à se dissolvi posse.

185 Itaque probatur assertio. Quia in jure naturali & divino (unde ex dictis provenit indissolubi-

litas matrimonii rati) Pontifex dispensare non potest, cap. sunt quidam 25. q. 2.

Nec satisfit dicendo, id quidem non posse jure ordinario: sed ex speciali Christi commissione & privilegio, quando obligatio juris divini & naturalis pro fundamento habet actum humanum, uti habet in presenti. Quamvis enim specialis illa Christi commissio ex perpetuo Ecclesiae sensu & traditione locum habeat in votis simplicibus, non religiosis; nullo sufficienti fundamento demonstratur locum habere in matrimonio rato, magis quam in consummato; tamen obligatio illius pro fundamento aequè habeat actum humanum, quam obligatio illius.

Imò contrarium ostenditur, tum ex cap. inter corporalia de translat. Episc. ubi sic: Omnipotens Deus dissolutionem carnalis conjugii, quod est inter virum & feminam, suo tantum judicio reservavit. Ejus proinde vinculum homo dissolvere nequit, cap. 17. eod. tit. Ubi de rato matrimonio, non consummato, sermone esse contextus manifestat. Tum ex cap. si quis matrimonium 32. q. 2. & cap. hi qui ibid. q. 7. ubi dicitur, matrimonium ratum à Pontifice dissolvi non posse ob amentiam, vel impotentiam supervenientem. Non apparet autem cur ista non foret justa causa dissolvendi, si penes Pontificem foret hoc faciendi potestas. Tum denique ex cap. ex parte de convers. conjug. ubi Innocentius III. dicit, matrimonium ratum solum posse dissolvi ex divina revelatione, id est, ut ibidem exponit, ex causa ingressus religionis. Non igitur ex dispensatione Pontificis.

Satisfit argumentis in contrarium.

Objicies 1. multi Pontifices de facto dispensaverunt in matrimonio rato, ut Martinus V. & Eugenius IV. (teste D. Antonino) Paulus V. Pius IV. Gregorius XIII.

188
189 Respondeo inde confici oppositae sententiae probabilitatem, ob tantorum Pontificum auctoritatem, qui nisi eam probabilem censuissent, non praecassent. Nos tamen assertionem alii Pontificibus n. 184. relatis vim probabiliorem, talemque nobis videri, tum ob rationem à nobis exhibitam. Tum quia praesens questio resolvenda non est ex factis Romanorum Pontificum, nisi quatenus Scripturae auctoritate, vel Theologica ratione probantur, uti Paulum IV. supra monentem audivimus.

Objicies 2. ista potestas necessaria est Ecclesiae, ad occurrendum gravissimis malis, regnorumque perturbationibus, quae per Pontificiam matrimonii rati dissolutionem subinde sedari possunt.

190
191 Respondeo potestatem solvendi matrimonium ratum, Ecclesiae non magis necessariam esse, quam potestatem solvendi matrimonium consummatum. Per cuius dissolutionem aequalia vel majora subinde mala sedari possent, uti non ita pridem Orbis ingemiscens vidit in matrimonio Henrici VIII. Angliae Regis cum Catharina Austriae, cujus dissolutione impedita fuisset defectio totius Anglicani regni à fide Catholica.

Objicies 3. Ecclesia per solemnem professionem religionis approbata solvere potest matrimonium ratum. Igitur & per Pontificiam dispensationem.

192
193 Respondeo negando antecedens: neque enim matrimonium ratum per solemnem professionem religionis approbata dissolvitur jure Ecclesiastico, sed divino. Neque professio solemnis illud dissolvit, in quantum solemnis est solemnitate per Ecclesiam inducta, sed in quantum est immobiliter religiosa, & perpetua, tam ex parte Religiosi per eam se Deo immobiliter ac perpetuo tradentis,

quàm ex parte Ecclesiæ, seu Dei per Ecclesiam traditionem illam in perpetuum acceptantis. In eoque S. Thomas in 4. dist. 38. q. 1. art. 3. discrimen constituit inter votum solemne & simplex, quod in voto simplici non sit actualis traditio, sed promissio dumtaxat proprii corporis, nec proinde simplici castitatis voto ligatus, proprii corporis amiserit potestatem seu dominium; sed per votum solemne homo (inquit) sui corporis amiserit potestatem, Deo illud ad perpetuam continentiam tradens, quam traditionem Deus per Ecclesiam immobiliter, sive in perpetuum acceptat. Et idem voto solemni Christus vim tribuit matrimoniorum ratum dissolvendi, potius quàm simplici, sicut eidem vim tribuit matrimonium contrahendum dirimendi, potius quàm simplici. Ut enim S. Thomas ibidem, homo sui corporis potestatem amplius non habens, non potest ipsum tradere in potestatem uxoris, matrimonium contrahendo.

194 Obijcies 4°. Ecclesia dispensare potest in voto solemni castitatis religiose. Igitur & in matrimonio rato. Consequentia bona est, quia solemne votum religiose castitatis fortius ligat, quàm matrimonium ratum (utpote quod per illud dissolvitur) si ergo Ecclesiastica dispensatio solvere potest illud, solvere potest & istud, secundum vulgatum istud: *si vinco vincentem te, à fortiori vinco te*. Probatum itaque antecedens, quia votum solemne à simplici (in quo Ecclesia dispensare potest) non differt nisi per solemnitatem. *Solemnitas autem voti est ex Ecclesiæ Constitutione, uti dicitur cap. quod votum de voto in 6. Quemadmodum verò in sua Constitutione, sic in eo quod ex sua est Constitutione, Ecclesia dispensare potest.*

195 Respondeo cum S. Thoma 2. 2. q. 88. a. 11. in corp. probabilius esse, quod in voto solemni religiose castitatis Ecclesia dispensare non possit. Quia per illud Religiosi corpus est immobiliter traditum Deo, ab eoque in perpetuum per Ecclesiam acceptatum. Quod autem est immobiliter acquiritum Deo, ipsi non potest per Ecclesiam subtrahi; sicut quod per matrimonium consummatum, est immobiliter traditum uxori, ab eaque acceptatum, non potest uxori per Ecclesiam subtrahi. Propter quod cap. *cum ad Monaster.* de stat. Monach. Innocentius III. dicit, quod *custodia castitatis ita est annexa regale Monachali, ut contra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere*. Quo non solum significat, Monachum, quoadmò manet Monachus, ad ducendum uxorem non posse dispensari; hoc enim falsum est, si tota solemnitas religiose castitatis sit ex Constitutione Ecclesiæ. Quia eo dato Religiosus, manens per votum non solemne Religiosus, Ecclesiæ dispensatione poterit uxorem ducere. Neque enim solemnitas Ecclesiastica de essentia est castitatis religiose, ut contat in religiose castitate Scholarium Societatis Jesu.

196 Ad probationem antecedentis, dicendum, Summum Pontificem dispensare posse in votis solemnibus religionis, secundum quod solemnitas sunt; non secundum quod immobiliter religiose sunt. Vel dic, in solemni religiose castitatis voto duplicem esse considerandam solemnitatem: una est primaria, quæ Religiosus immobiliter & in perpetuum Deo, per Ecclesiam id acceptanti, se perfecte & totaliter tradit; altera secundaria, consistens in variis conditionibus ad illius traditionis legitimitatem ab Ecclesia requisitis. Et ista est quæ dependet à Constitutione Ecclesiæ, non ista, posita semel Ecclesiæ acceptatione. Quemadmodum enim ad solemnitatem matrimonii carnalis varias condiciones Ecclesia requirit; sic & ad solemnitatem matrimonii spiritualis, requirit v. g. Novitiatum annum, talem ætatem, quod usque ad

mortem professio fiat in religione approbata, &c. Et sicut positis conditionibus ab Ecclesia requisitis, carnale matrimonium per Ecclesiam dispensationem nequit dissolvi; ita nec matrimonium spirituale. Denique sicut carnale matrimonium indissolubile non est, nec ratum, nisi accedat consensus, & acceptatio comparis; ita nec spirituale, nisi accedat consensus, & acceptatio Dei per Ecclesiam sponsam suam acceptantis. Gratis autem dicunt aliqui, quod Ecclesia non acceptet illam Religiosi traditionem simpliciter & absolute, sicut fit à Religiosis simpliciter & absolute, sed secundum quid, ut quædam ipsa per Summum Pontificem dispenset. Cum istius limitationis nullum appareat fundamentum in religiose professione solemni. Imò in dicto cap. *cum ad Monasterium* appareat declaratio Ecclesiæ in contrarium. Quod si in votis simplicibus limitatio ista subintelligatur, hoc ex perpetua & constanti Ecclesiæ praxi habetur. Non fuit autem similis perpetua & constantis Ecclesiæ praxis pro religiose professione solemni. Neque enim perpetua, & constanti Ecclesiæ praxi S. Thomas, cum famosis aliis Doëtoribus, variisque Pontificibus contradixisset, si talis fuisset.

Et quid est quod simplex castitatis votum, e. 197 tiam Scholarium Societatis, ex communi sententia Doëtorum ejusdem Societatis, vim non habet dissolvendi matrimonium ratum, ante contractum, sicut vim habet solemne votum religionis, nisi quia illud non est ex divina institutione perpetuum & immobile; sicut illud tale est, posita semel Ecclesiæ acceptatione? Certè si illud non foret à Christo taliter acceptatum, non magis accepisset vim dirimendi matrimonium ratum, ante contractum, ex divina institutione perpetuum, quàm illud (neque enim verisimile est quod ex divina institutione superaret firmitatem matrimonii rati, ex divina institutione perpetui, nisi ipsum foret ex divina acceptatione & institutione perpetuum;) accepit verò vim istam à Christo, potius quam illud. Signum est ergo quod potius sit simpliciter & absolute, ex divina institutione, perpetuum, quàm illud. Unde per illud Religiosus censetur in perpetuum absolute civiliter mortuus. Et ista est ratio congruentis, propter quam Christus dictam vim ipsi tribuit. Eò quod utique per matrimonium ratum conjuges inter se non conjugantur nisi civiliter; per religiosam autem professionem solemnem civiliter moriantur. Congruum autem fuit civilem conjunctionem solvi per civilem mortem; sicut carnalis conjunctio matrimonii consummati per carnalem, seu naturalem mortem solvitur.

CAPUT XXV.

Impedimenta matrimonii impedientia.

Duplicis generis sunt impedimenta matrimonii, videlicet impedientia & dirimentia. *Impedientia* sunt quæ reddunt illud illicitum, non invalidum. *Dirimentia*, quæ ipsum necdum illicitum, sed & invalidum efficiunt.

Olim varia fuerunt impedimenta matrimonii impedientia. Sed vel à Tridentino, vel à consuetudine sublata sunt, exceptis quatuor, quæ comprehenduntur hoc versu: *Ecclesiæ vetitum, votum, sponsalia, tempus.*

Primum proinde impedimentum impediens est *Ecclesiæ vetitum*, seu interdictum, quo scilicet Tridentinum prohibet, ante factas proclamationes matrimonium inire; vel quo Juxta Ecclesiasticus idipsum vetat fieri, donec plenior de impedimentis notitia accesserit.

Secundum est *votum simplex castitatis*, vel ingrediendæ religionis. Graviter enim peccat, qui, postquam simplici se continentis, vel religiosus